

Zápis

z 25. zasedání Českého výboru pro spolupráci s FAO

(11. duben 2007, 10:00 – 12:00 hod)

Přítomni:

Ing. Klára	ALFONSO	Mgr. Daniela	MOYZESOVÁ
Ing. Ivan	BRANŽOVSKÝ, CSc.	Ing. Hana	MERTO VÁ
PhDr. Ivo	HLAVÁČ	Ing. Jiří	MUCHKA, Ph.D.
prof. Ing. Jaroslav	HLUŠEK, CSc. (v z.)	RNDr. Jana	PALÁČKOVÁ, CSc.
Ing. Michal	HNÍZDIL	Ing. Ctibor	PERLÍN, CSc.
prof. MUDr. Petr	HRABÁK, CSc.	Ing. Andrea	PONDĚLÍČKOVÁ
Ing. Julius	JESZTREBI	Ing. Milena	ROUDNÁ, CSc.
Ing. Ondřej	KOVAŘÍK	Ing. František	SLÁDEK, CSc.
Ing. Tomáš	KREJZAR, Ph.D. (v z.)	Ing. BSc. Jiří	SOCHOR
doc. Ing. Vladimír	KREPL, CSc.	Ing. Marta	TEPLÁ
Ing. Vladimír	KULHÁNEK (v z.)	doc. Ing. Dušan	VANĚK, Ph.D. (v z.)
Ing. Miroslav	LOUMA	Ing. Jaromír	VAŠÍČEK, CSc.
Ing. Jiří	MACHEK (v z.)	Ing. Jan	VELEBA (v z.)
prof. Ing. Milan	MAROUNEK, DrSc.	Ing. Josef	VOZKA
Ing. Jitka	MAŠKOVÁ	Ing. Martin	ŽIŽKA, Ph.D.

Program:

1. Zahájení
2. Plán aktivit na rok 2007
3. Zpráva Stálé představitelky ČR při FAO
4. Strategická vize ČR na podporu reformy FAO
5. Příprava 34. zasedání Konference FAO (17. – 24. listopad 2007, Řím)
6. Předsednictví ČR v Radě EU
7. Různé

Zapsala: Ing. Klára Alfonso

Schválil: PhDr. Ivo Hlaváč, 1. NM a předseda Českého výboru pro spolupráci s FAO

Seznam úkolů plynoucích z 25. zasedání Českého výboru pro spolupráci s FAO

Úkol č. 1 – Zajištění tématického semináře u příležitosti Světového dne výživy

Zajistí: Ing. F. Sládek, Ing. C. Perlín

Termín: 16. říjen 2007

Úkol č. 2 – Zaslání připomínek k materiálu „Strategická vize ČR na podporu reformy FAO“ elektronicky na adresu jiri.muchka@mze.cz

Zajistí: Všichni členové výboru

Termín: 15. květen 2007

Úkol č. 3 – Předložení aktuální verze dokumentu „Strategická vize ČR na podporu reformy FAO“

Zajistí: Tajemník českého výboru pro spolupráci s FAO (Ing. Muchka)

Termín: 26. zasedání Českého výboru pro spolupráci s FAO

Úkol č. 4 – Zajištění dostupných materiálů k 34. zasedání Konference FAO

Zajistí: Stálá představitelka ČR při FAO (Mgr. Moyzesová)

Termín: 15. červen 2007

Úkol č. 5 – Zaslání návrhu na jmenování jádra týmu, který bude zajišťovat předsednictví ČR v Radě EU k problematice FAO, elektronicky na adresu jiri.muchka@mze.cz

Zajistí: Všichni členové výboru

Termín: 30. duben 2007

Úkol č. 6 – Formulování bližší představy výboru o zajištění výkonu předsednictví ČR v Radě EU k problematice FAO.

Zajistí: Tajemník českého výboru pro spolupráci s FAO (Ing. Muchka)

Termín: 26. zasedání Českého výboru pro spolupráci s FAO

Ad 1. Zahájení

25. zasedání Českého výboru pro spolupráci s FAO zahájil **PhDr. Ivo Hlaváč** jako nově jmenovaný předseda Českého výboru pro spolupráci s FAO. Po svém představení seznámil přítomné s programem zasedání. Program zasedání byl přijat bez připomínek.

Ad 2. Plán aktivit na rok 2007

Plán aktivit v oblasti multilaterální spolupráce na rok 2007

VÝCVIKOVÉ KURZY V OBLASTI ZEMĚDĚLSTVÍ

Rok 2007		
18. – 22. duben	<i>"Rural Development in EU-Accession Countries – Lessons Learned from New Member States of the EU – Challenges and Opportunities for Western Balkans and Turkey"</i>	Praha
14. – 18. květen	<i>"Capacity Building for Forest Policies and Institutions in CIS Countries"</i>	Praha, Křtiny
25. – 29. červen	<i>"Regional Workshop on EU Rural Development Programme 2007 – 13 and its Application to Land Consolidation"</i>	Praha
8. – 12. říjen	<i>"Risk Assessment and Risk Management of Genetically Modified Crops"</i>	Praha
19. – 23. listopad	<i>"Assistance to Central and Eastern European Countries in Gender- Disaggregated Data"</i>	Praha

ZAPOJENÍ MLADÝCH ODBORNÍKŮ DO ROZVOJOVÝCH PROJEKTŮ FAO

- V letošním roce ČR nepočítá s podporou tohoto projektu, neboť panuje širší názor na změnu jeho zaměření a úpravu očekávaných výstupů projektu.

OSTATNÍ ROZVOJOVÉ AKTIVITY

- Podpora lesnického sektoru v Mali;
- Angola – Vytváření kapacit a znovuoobnovení vzdělávání v oblasti agrobusiness;
- Národní lesnický program – poskytnutí iniciačního příspěvku.

SVĚTOVÝ DEN VÝŽIVY 2007

- Zorganizováním tematického semináře ke Světovému dni výživy (16. říjen) byli pověřeni vrchní ředitel Ing. F. Sládek a Ing. C. Perlín. (**Úkol č. 1**)

Ing. Muchka dále informoval o problematice dobrovolných příspěvků ČR do FAO. Dobrovolné příspěvky ČR do systému OSN jsou v letošním roce ohroženy. Vláda ČR zatím z důvodu úsporných opatření poskytnutí těchto příspěvků a jejich výši neschválila. Ministerstvo zahraničních věcí připravuje pro jednání vlády materiál k této problematice.

Ing. Kovařík sdělil, že Ministerstvo zahraničních věcí připravilo první návrh materiálu do vlády, který zohledňuje požadavky všech rezortů, jeho projednávání vládou však bylo zastaveno. Ministerstvo zahraničních věcí společně s Ministerstvem financí v současné době jednají o konkrétní výši jednotlivých příspěvků. Nový materiál bude vládě předložen a schválen pravděpodobně až v 2. polovině roku 2007.

Ad 3. Zpráva Stále představitelky ČR při FAO

Viz příloha: Zpráva Stále představitelky ČR při FAO

Ad 4. Strategická vize ČR na podporu reformy FAO

Ing. Muchka seznámil přítomné s dokumentem „*Strategická vize ČR na podporu reformy FAO*“. Jedná se o pracovní verzi dokumentu, který si klade za cíl nastartovat diskusi o budoucím směřování FAO a nalezení společné pozice ČR vůči FAO.

ČR by měla najít odpovědi na otázky typu:

- Potřebujeme společnou vizi ČR?
- Chce ČR zůstat ve FAO aktivní, tj. donorem?
- Co ČR od FAO očekává? Jakou roli by organizace měla hrát z našeho pohledu?
- V čem vidíme negativa a naopak pozitiva aktuální práce organizace?
- Jaké jsou priority ČR ve vztahu k FAO?

Mgr. Moyzesová upozornila na to, že pozice ČR jsou uplatnitelné v koordinačních skupinách EU a musíme proto mít představu o tom, jakou pozici má ČR v rámci EU zastávat. ČR není schopna své názory prosadit sama, je proto nutné vytvořit dobrou alianci s podobně smýšlejícími zeměmi.

Ing. Teplá upozornila na problém prolínajících se kompetencí jednotlivých organizací systému OSN. ČR by se v této otázce mohla připojit k pozici Francie, tj. požadovat globální reformu systému OSN. Spolupráci s Francií k této problematice podporuje i **PhDr. Hlaváč**.

Ing. Pondělíčková se dotázala na možnost uplatnění dalších českých odborníků ve FAO. **Mgr. Moyzesová** odpověděla, že v současnosti je ta nejhorší doba na úvahy o tom jak by se naši odborníci mohli ve FAO uplatnit. Kariérní procedury ve FAO jsou zastaveny a na důležité posty nejsou nominováni stávající pracovníci FAO. **Ing. Muchka** uvedl, že zastoupení ČR ve FAO je, s ohledem na zastoupení českých občanů v jiných agenturách OSN, nadstandardní. Kritickým bodem je však zastoupení ČR v Evropské regionální úřadovně FAO a chybí české zastoupení na nějakém vysokém postu ve FAO.

PhDr. Hlaváč vyzval členy výboru k zasílání svých názorů k problematice uvedené v předloženém dokumentu. (**Úkol č. 2**) Úvahy by měly být vedeny ve dvou úrovních:

- 1) Strategická – kam má FAO směřovat, detailní zmapování pozice Francie.
- 2) Praktická – má ČR pragmatické cíle, kterých chce dosáhnout?

Dokument „*Strategická vize ČR na podporu reformy FAO*“ bude dále upravován o názory členů výboru FAO a na podzimním zasedání Českého výboru pro spolupráci s FAO bude předložena jeho aktuální verze. (**Úkol č. 3**)

Ad 5. Příprava 34. zasedání Konference FAO (17. – 24. listopad 2007, Řím)

Výbor byl informován o konání 34. zasedání Konference FAO, které proběhne v termínu 17. – 24. listopadu 2007 v Římě. Svolání Konference FAO je klíčovou událostí roku 2007. Konference FAO se schází každé dva roky a je pravidlem, že vedoucím národních delegací je ministr zemědělství.

Ministerstvo zemědělství připraví v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí materiál do vlády „Návrh na obeslání 34. zasedání Konference Spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO)“. Aby mohly být práce na tomto materiálu zahájeny, je nutné nejprve sehnat dostupné informace o plánovaném programu zasedání Konference FAO.

Stálá představitelka ČR při FAO (Mgr. Moyzesová) byla požádána o zajištění dostupných materiálů k 34. zasedání Konference FAO. **(Úkol č. 4)**

Ad 6. Předsednictví ČR v Radě EU

PhDr. Hlaváč seznámil členy výboru o stavu příprav Ministerstva zemědělství na předsednictví ČR v Radě EU. Ministerstvo zemědělství zpracovává materiál do porady vedení ministerstva, který definuje postupy při stanovení priorit ČR pro nadcházející předsednictví. Do tohoto materiálu zatím nebyla zařazena problematika agendy FAO. PhDr. Hlaváč navrhl, aby bylo během českého předsednictví posíleno zastoupení v Římě o jednoho juniorního pracovníka.

Ing. Pondělíčková uvedla, že Výbor pro EU připravuje detailní rozpis toho, jak by měla ČR vystupovat v mezinárodních organizacích. Na podzim by mělo být již známo do jaké míry bude zastoupeno Ministerstvo zahraničních věcí a Ministerstvo zemědělství a jaké bude další personální zajištění.

Ing. Muchka upozornil, že během českého předsednictví bude nutno zajistit koordinaci EU u více jak 40 jednání, která bude nutné reprezentativně zastoupit. Organizace práce FAO je koncipována do dvouletých intervalů. Zasedání konaná v 1. polovině roku 2007 jsou proto určitou paralelou 1. poloviny roku 2009, kdy bude ČR předsedat Radě EU.

Mgr. Moyzesova uvedla, že průběžně zasílá všechny výstupy týkající se německého předsednictví a konzultuje bližší podrobnosti výkonu finského předsednictví.

Ing. Teplá upozornila na to, že FAO je jedinou mezinárodní organizací, která je plně v gesci Ministerstva zemědělství.

PhDr. Hlaváč navrhl ustavení jádra týmu, který bude zajišťovat předsednictví ČR v Radě EU k problematice FAO. **(Úkol č. 5)**

Ing. Muchka byl pověřen formulováním bližší představy výboru o výkonu předsednictví ČR v Radě EU k problematice FAO. **(Úkol č. 6)**

Ing. Hnízdil vystoupil s informací, že se Státní rostlinolékařská správa zúčastnila zasedání Komise FAO pro fyto-sanitární opatření. V agendě tohoto zasedání bylo však pouze malé množství odborné problematiky. Komise se zabývala především strategickými otázkami jako finanční plán, program, jednací řád apod. SRS požaduje, aby byla během výkonu českého předsednictví delegace ČR při jednání této komise posílena o alternáta se špičkovými jazykovými znalostmi a vyjednávacími schopnostmi.

Ing. Teplá upozornila na to, že nominovaní experti musí mít kromě odborných znalostí i jazykové znalosti a vyjednávací schopnosti a nelze je proto doplňovat o alternáty. Názor Ing. Teplé podpořil **PhDr. Hlaváč**.

Ad 7. Různé

Ing. Branžovský informoval o projektu zdravotního stavu trvalých kultur, o který má zájem Indie. ČR má dobrý systém na výrobu certifikovaného osiva a mohla by v této oblasti Indii pomoci. Ing. Branžovský se dotázal, zda by bylo možné tento projekt realizovat v rámci multilaterální zahraniční spolupráce ČR, tzn. pod záštitou Českého výboru pro spolupráci s FAO.

Ing. Muchka odpověděl, že se nemůže vyjadřovat k zahraničněpolitickým prioritám ČR, ale po odborné a tématické stránce by tento projekt mohl být realizován v rámci multilaterální spolupráce ČR.

Prof. Hrabák upozornil, že je důležité, aby FAO věnovala pozornost zdravé potravě, předpokladu prevence závažných nemocí v rozvinutých a rozvojových zemích světa.

Příloha

Zpráva Stále představitelky ČR při FAO

Vážený pane předsedo, vážení kolegové, vážení hosté,

dovolte, abych poděkovala organizátorům Českého výboru za pozvání na tuto pracovní schůzi. Ráda bych při této příležitosti pozdravila nového 1. náměstka ministra zemědělství PhDr. Ivo Hlaváče, který převzal i funkci předsedy ČV FAO. Chtěla bych mu popřát mnoho úspěchů v tomto jeho novém zadání a vyjádřit potěšení z budoucí spolupráce.

Předsednictví ČR v Radě EU – 1. pol r. 2009 – souvislosti s FAO

V relativně blízké době nás čeká obtížný úkol výkonu českého předsednictví v Radě EU. Ten se promítne i do naší činnosti ve FAO. Někdo by se mohl ptát, jakou souvislost má FAO a předsednictví v Radě EU. Odpověď zní: i ve FAO budeme muset prokázat své kvality jako předsednická země. Ve FAO totiž, podobně jako v řadě dalších agentur OSN, vystupují ČS EU jako celek a společně koordinují pozice k jednotlivým tématům. V praxi to vypadá tak, že skupina ČS EU ve FAO zasedá na koordinačních schůzích, kde může každá země vyjádřit svou pozici, ale když zasedá plénum FAO, může pozice vyjadřovat pouze PRES jménem všech 27 ČS. Občas dojde k úletu některého představitele při FAO ze země EU, který v plénu FAO mluví za svou zemi. Takový člen EU je pak předsednickou zemí obvykle kárán za nedodržení pravidla společných pozic. Každé individuální vystoupení by mělo být předem konzultováno s předsednickou zemí EU. Ve FAO pracuje koordinační skupina zemí EU obzvláště intenzivně a předsednická země tradičně garantuje konstruktivní průběh diskusí a dosahování co nejpříjemnějšího konsensu. Zástupci předsednické země musejí mít vedle dobré aktivní znalosti anglického jazyka:

- dobrou znalost věcné problematiky projednávaných témat
- dobrou znalost příslušných ústavních pravidel a procedur jednání ve FAO i v EU
- zkušenost a obratnost v multilaterálním vyjednávání – schopnost vést 27 členských zemí k jednotné pozici
- schopnost redigovat texty dohodnutých pozic v angličtině a aktualizovat je podle průběhu jednání ad hoc atd.

O konkrétních krocích přípravy pohovorů výkonný tajemník č. výboru Ing. J. Muchka. Já bych pouze ráda apelovala na vedení ministerstva zemědělství, aby již dnes nominovalo týmy pod vedením pracovníků, kteří se na výkon předsednictví, v tomto případě ve FAO, budou všestranně připravovat, budou již nyní podle možností vyvázáni z některých úkolů nesouvisejících s touto přípravou, budou mít možnost zdokonalovat se v anglickém jazyce, trénovat v multilaterálním vyjednávání a vzdělávat v meritorní oblasti daného tématu.

ČR bude v první pol r. 2009 ve FAO řídit koordinační schůze skupiny zemí EU týkající se následujících orgánů FAO:

1. Výbor FAO pro rybolov (týdenní zasedání)
2. Výbor FAO pro lesnictví (týdenní zasedání)
3. Komise pro fyto-sanitární opatření (týdenní zasedání)
4. Výbor FAO pro komodity (třídenní zasedání)
5. Výbor FAO pro zemědělství (...)
6. Výbor FAO pro zabezpečení potravin (týdenní zasedání)
7. Rada FAO (týdenní zasedání vrcholného orgánu členských zemí FAO)

Aktuální problémy FAO

Dovolte, abych ve svém stručném vystoupení zmínila dvě témata:

- a) současnou situaci FAO
- b) reformní úsilí v rámci FAO

Celková situace ve FAO

Při našem posledním loňském setkání jsem zmiňovala hlubokou krizi, jíž FAO prochází. Tato situace přetrvává, i když už není tak akutní jako v minulém roce. Řada interních pracovníků ve vyšším věku byla odsunuta do důchodu nebo odešla pod tlakem, řada programů, projektů a dokonce celých pracovních týmů byla zrušena, podle názoru kritiků, ne příliš koncepčně. Mezi interními pracovníky stále panuje nejistota ohledně jejich budoucího setrvání v organizaci a často nemožnost kariérního postupu. Jestliže se napětí mezi vedením Sekretariátu FAO a členskými zeměmi zmírnilo, o to více se prohloubila netransparentnost organizace: do významných funkcí sekretariátu nastoupili zástupci některých vyspělých zemí, jejichž nominace má zřejmě otupit kritiku největších nespokojených donorů (o těchto nominacích rozhoduje výhradně GŘ). Z některých projevů GŘ J. Dioufa je patrné, že má zájem bez velkých otřesů dokončit svůj v pořadí třetí šestiletý mandát (ve funkci je od r. 1994) a že kvalita a efektivita organizace jakoby nebyly jeho prioritou.

V ovzduší určitého chaosu probíhá několik procesů souvisejících se zásadnější nápravou situace ve FAO, z nichž zmiňme tři:

1. Reforma FAO nastolená GŘ J. Dioufem
2. Nezávislá externí evaluace
3. Konzultace ke zlepšení koordinace tří agentur OSN v Římě zaměřených na potraviny a zemědělství: FAO, WFP (World Food Programme) a IFAD (International Fund for Agricultural Development)

Ad 1) Reforma FAO

Na naší loňské schůzi jsem se zmínila o **reformě FAO** kterou autoritativně nastolil GŘ jako reakci na obávanou Nezávislou externí evaluaci. Reforma je zaměřena zejména na decentralizaci a snížení nákladů na činnost FAO. Vyčítá se jí nekonceptnost a nedostatečné analytické zázemí. Také údaje o tzv. „cost savings“ nejsou příliš přesvědčivé. Uvedu příklad:

Přeložení Evropské regionální úřadovny FAO (ERÚ) z Říma do Budapešti

Na konci letošního března přijel do v římského ústředí FAO maďarský ministr zemědělství J. Gráf, aby podepsal dohodu mezi vládou Maďarska a FAO o otevření dvou institucí: Evropské regionální úřadovny ERÚ a Centra společné administrativy (SSC – Shared Services Center) v Budapešti. Jedním z argumentů k přesunutí ERÚ byla skutečnost, že po pádu Berlínské zdi a vytvoření SNS i v rámci nového politického uspořádání na Balkáně se ukázalo být žádoucím posunout regionální úřadovnu více na východ. Uvažovalo se o Budapešti, ale i východnějších místech jako např. Kijev apod. Maďarsko argumentovalo mj. nižšími mzdovými náklady a hlavně existencí subregionální úřadovny, jejíž zázemí (budova a vybavení) nabízelo jako další prvek nižších nákladů.

V rámci decentralizace FAO se také slučují administrativní služby decentralizovaných úřadoven, a tak do Budapešti půjde ke stávající subregionální úřadovně nejen přestěhovaná ERÚ, ale i nově zřízené Centrum společných administrativních služeb, které bude poskytovat administrativní úkony pro tři regiony Evropu, Střední východ a Afriku.

Lze konstatovat že soustředění těchto tří entit do Budapešti je velkým politickým úspěchem Maďarska a že si jej Budapešť vybojovala za velkého odporu Itálie, která se nechtěla vzdát úřadovny na svém území. Proto dnes Itálie trvá na zveřejnění skutečných úspor tohoto manévru ve střednědobé perspektivě. Zdá se, že prokazování zásadně vyšší efektivity bude pro FAO dost obtížné. Česká republika byla zpočátku připravena podpořit umístění ERÚ ještě více na východ, aby její umístění více odpovídalo novému geografickému rozložení členských zemí FAO ze SVE. Poté, když šlo o rozhodnutí, zda Řím nebo Budapešť, podpořila východního souseda. Ukazuje se však, že některé argumenty maďarské strany, jako jsou nízké náklady na personál, budou postupně s vyrovnáváním životní úrovně v rámci EU značně oslabeny. Přeložení ERÚ a Centra společných služeb do Budapešti je výsledkem mnoha kompromisů, které se zcela nekryjí z původně zamýšleným záměrem lépe a efektivněji pokrýt potřeby nových členských zemí FAO z východní Evropy.

ad 2) Nezávislá externí evaluace - IEE

Již třetí rok probíhá ve FAO IEE, kterou si vynutili státy severní Ameriky. Jedná se o nejhlubší audit organizace, jehož první výsledky mají být zveřejněny ještě v první polovině letošního roku a závěry předloženy vrcholnému orgánu FAO – Konferenci FAO v listopadu 2007.

Vyspělé dárcovské země jsou nyní v očekávání výsledků evaluace, která by měla dát odpověď na skutečné příčiny nízké efektivity FAO a určitý návod na další směřování organizace. Zmíněná reforma FAO však oslabuje možnosti uplatnění výsledků IEE. Podle závěrů minulé Konference FAO (listopad 2005), by oba procesy by měly být vzájemně podpůrné a komplementární, ale jedná se o formulaci poněkud přitaženou za vlasy: reforma již probíhá na nedostatečných analytických podkladech, ty jsou až nyní zpracovávány a dokončovány v podobě IEE. Je obtížné si představit, že probíhající reforma může umocnit práci evaluátorů a naopak, nezávislá evaluace může jen obtížně usměrňovat paralelně probíhající reformu. Je to další příklad řešení zásadních problémů multilaterální organizace pomocí kompromisů, které jsou v multilaterálním prostředí nutné, ale často jdou na úkor efektivity a racionality.

ad 3) Francouzský návrh – lepší koordinace tří agentur OSN v Římě

Aby věci nebyly jednoduché, Francie vloni zahájila neformální konzultace o reformě všech tří agentur OSN v Římě: FAO, WFP a IFAD. Francie vytvořila tým s DE, IT a Kamerunem, který v pravidelných intervalech svolává zástupce všech členských států. Cílem tohoto procesu je získat do budoucna podklady a politickou podporu členských zemí k lepšímu rozdělení kompetencí těchto tří organizací, jejichž činnost se často přerývá a přispívá k nákladnosti a neefektivnosti systému.

Podle tohoto návrhu by se činnost FAO měla orientovat převážně na expertízu a poradenství v oblastech výživy, potravin a zemědělství. Mandát FAO by měl být omezen na normativní a expertní činnost: sběr, analýza a distribuce informací, vědecký dohled a situace výzkumu, vypracovávání doporučení, podpora vládám v oblasti zemědělské politiky.

Samotnou realizaci rozvojových projektů by mělo FAO podle francouzského návrhu přenechávat efektivněji pracujícím veřejnoprávním nebo soukromoprávním subjektům a svoje zásahy omezit na ty oblasti, ke má komparativní výhodu: např. dohled a intervence v případě rizik živočišné či rostlinné výroby.

Pomoc v postkrizových situacích by FAO mělo poskytovat v úzce koordinované spolupráci s jinými agenturami (HCR, UNICEF, WHO, UNDP apod.).

FAO rozvíjí příliš velké spektrum činností, včetně náhlých humanitárních zásahů, čímž duplikuje základní náplň WFP a různé operace spojené s mikrofinancováním, čímž zasahuje do sféry činnosti IFAD.

Případné omezení dosavadních činností ale bude vyžadovat značné reformní zásahy, které ovšem nejsou nijak systematicky koordinovány s probíhající decentralizační reformou a s očekáváními plynoucími z IEE.

Závěr

Cílem této prezentace bylo ilustrovat současné dění ve FAO, které se vyznačuje společnou vůlí Sekretariátu FAO i členských zemí zlepšit výkonnost organizace a snížit její finanční zatížení. Obě strany však mají o zlepšení rozdílnou představu.

Situaci komplikuje i určitá polarizace mezi samotnými členskými zeměmi: mezi vyspělými donorskými státy (zjednodušeně označovanými „OECD countries“) a rozvojovými zeměmi (G77). Vyspělí dárcové jsou nespokojeni se způsobem nakládání s jejich prostředky a rozvojové země se cítí frustrované z nedostatku politické vůle vyspělých států pomoci, aby bohatství a statky byly ve světě v rámci globalizace adekvátněji rozloženy.

Evropské unii, která patří k vůbec největším donorům na rozvojovou činnost FAO, je ze strany chudých zemí vyčítána přemíra unijních ochranných opatření v oblasti obchodu se zemědělskými produkty, jež brání chudým zemím obstát na světových trzích. Podobné výčitky zaznávají na adresu USA a dalších zemí. Vyspělé státy světa financují Nezávislou externí evaluaci FAO, první svého druhu, která má nízkou podporu mezi rozvojovými zeměmi. Nedůvěřují jí a priori s poukazem na to, že je namířena proti chudým zemím.

Rada EU vypracovala **strategickou vizi pro další směřování FAO**, v níž definuje pozitivní stránky organizace: FAO je globálním fórem diskusí o světovém zemědělství a rozvoji venkova. Je neutrálním zprostředkovatelem informací o vývoji zemědělství a možnostech jeho zefektivnění. Přítomnost FAO v různých částech světa přináší v mnoha případech blahodárné výsledky. Podle Rady EU však FAO chybí jasná strategie a jasné vymezení činností, které jsou rozdrobeny a jimž chybí stanovení priorit. ČR je v rámci svého členství v EU připravena připojit se k iniciativám zaměřeným na zefektivnění působení FAO.

Na úplný závěr dovoluji, abych splatila jeden malý dluh, který mám z našeho loňského zasedání. Z pléna Českého výboru pro spolupráci s FAO tehdy na závěr diskuse padla otázka týkající se působení FAO v oblasti správné výživy. Musím přiznat, že jsem tehdy neměla pohotově připravenou odpověď a popravdě řečeno jsem si nebyla jista, do jaké míry se FAO vůbec správnou výživou zabývá, vzhledem k tomu, že jeho současnou prioritou je plnění MDGs, zejména cíle 1, jímž je postupné snižování počtu hladovějících ve světě na polovinu.

K mému překvapení jsem však zjistila, že ve FAO pracuje poměrně velké oddělení s názvem „**Food and Consumer Protection Division**“. Toto oddělení zaměstnává více než desítku odborných pracovníků. Oddělení se zabývá podněty ke zlepšení správné výživy zejména mezi zranitelnými skupinami obyvatel. Pracuje na zvyšování povědomí o správné výživě v rozvojových zemích a zaměřuje se rovněž na ochranu spotřebitelů v kontextu obchodování s potravinami.

Na webových stránkách tohoto oddělení je elektronicky zpracováváno 13 témat, z nichž uvedu např.:

- složení potravin
- nutriční hodnota potravin
- nutriční požadavky
- politika a strategie jednotlivých států v oblasti ochrany kvality potravin
- informace a výchova ke správné výživě
- kontrolní systémy pro potraviny, no a samozřejmě
- Codex Alimentarius, iniciativa FAO a WHO, jejíž cílem je vypracovat stravovací normy, které by měly mít za cíl ochranu zdraví spotřebitelů potravin, přijímání příslušných opatření na úrovni vlád a rozvíjení projektů v rámci nevládního sektoru.

Určování a dodržování norem správné výživy jsou významnou součástí aktivit FAO, ovšem programovou prioritou posledních let je plnění Rozvojových cílů milénia: cíl snížení počtu hladovějících ve světě (852 milionů obyvatel) na polovinu nebude splněn tak, jak se předpokládalo – tj. do roku 2015, nicméně zůstává naléhavým úkolem mezinárodního společenství v dalších letech.

Daniela Moyzesová
Stálá představitelka ČR při FAO
V Praze dne 11. 4. 2007